

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

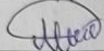
Министерство образования и науки Республики Татарстан

Буинский муниципальный район

МБОУ «Больше-Фроловская ООШ Буинского района РТ»

РАССМОТРЕНО

Руководитель ШМО

Мясникова Т.А.

Протокол №1 от «29» 08 2023
г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по
учебной работе

Набиуллина З.Б.
Протокол №1 Методического
совета от «29» 08 . 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор

Козлова Г.Н.

Приказ №102 от «31» 08.2023
г.

Программа внеурочной деятельности

« Алты Хэреф»

для учащихся 1 классов

Учитель: Исхакова Л.Т.

с. Большое Фролово, 2023

Аңлатма язуы

1 нче сыйныфлары өчен дәрестән тыш эш программасы татар халык авыз ижаты төрләрен, аларның яшъ үзенчәлегенә туры килерлек үрнәкләрен үз эченә ала. Бу темалар рус телле балаларның телне үзләштерү дәрәжәсенә туры килерлек итеп, метапредмет бәйләнешләренә, уку процессындагы логик эзлеклелеккә искә алып сайланган һәм сәгәтьләргә бүленгән.

Халык авыз ижаты баланы сәнгать дөньясына жәлеп итү, халыкның традицияләре белән таныштыру өчен иң кулай материал булып кына калмый, образлы фикерләү үстерү, эстетик кыйммәтләргә уңай караш тудыруда да зур ярдәм итә. Туган халкы авыз ижаты әсәрләре баланы бишәктән алып озатып килсә, күрше халык ижаты үрнәкләре аңа дөньяны танып белергә, толерант шәхес булып формалашырга зур ярдәм итә.

Белем бирү процессын халыкның күпеллек традицияләренә нигезләнеп кору бүгенгә көндә иң актуаль мәсьәләләрдән санала, чөнки халык җырлары, әкиятләре, уеннары, мәкаль һәм әйтемләр баланың рухи-эстетик үсешендә төп рольне уйный, тормышны аңлауда һәм аңа ыраклашуда зур ярдәм итә.

Программаның максаты: халык авыз ижаты әсәрләре үрнәкләрен өйрәнеп, укучыларның интеллект дәрәжәсен үстерү, тормышка ыраклашкан (социальләшкән) шәхес тәрбияләү.

Программаны тормышка ашыру барышында төркемдә һәм күмәк эшләү формалары кулланыла. Бу формалар аралашу сәләтен үстерү өчен файдалы. Бу максатка бәйле рәвештә түбәндәге бурычлар куелды:

- татар халык авыз ижаты тарихы, жанрлары, халыкның милли киёмнәре белән танышу;
- халык традицияләренә, костюмына, милли мирасына кызыксыну хисләре, хөрмәт уяту;
- татар халкына тирән мөхәббәт тәрбияләү.

Өлеге программа түбәндәге универсаль уку гамәлләрен (УУГ) тормышка ашыруны күз алдында тотта:

Шәхси УУГ баланың тормыш кыйммәтләрен, әхлакий һәм мораль нормаларны аңлавын һәм кабул итүен, аның әйләнә-тирәсендәге барлык нәрсәгә шәхси карашы формалашуны аңлауга юнәлгән.

Регулятив УУГ танып-белү процессы белән идарә итәргә булыша. Алар гыйлем туплау мәсьәләсен кабул итү күнемәсен, билгеле бер эшчәнлеккә оештыруны планлаштыру, тикшерү, үзгәрешләр кертүне, үтәлгән эшнәң уңышлылыгына бәя бирүне үз эченә ала.

Танып-белү УУГ тиешле мәгълүматны эзләү һәм анализлауны, хәл итү ысулларын һәм алымнарын модельләштерүне һәм куллануны тәмин итә.

Коммуникатив УУГ хезмәттәшлеккә оештыруга һәм гамәлгә ашыруга юнәлтелгән. Ул партнерны тыңлый һәм аңлай белүдән, мәгълүматны тулы һәм төгәл кабул итә һәм тапшыра, үзәңнәң эш-хәрәкәтеңгә партнер эш-хәрәкәте белән чагыштыра белүне үз эченә ала.

Көтелгән нәтиҗәләр:

- халык акылы, тормыш яме, яшәү көче чыганагы булган халык авыз ижаты турында мәгълүматлы булу;
- әсәрләрнең жанрын аера белү;
- киёмнәрдә, бәйрәмнәрдә, аш – су өлкәсендә атар милли үзенчәлеген билгеләү;
- әкият, легендаларның эчтәлеген сөйли белү;
- халык җырларын, биюләре элементларын белү;
- сөйләмдә мәкаль - әйтемләр куллануырга өйрәнү;
- халык уеннарын өйрәнү;
- татар телендә кечкенә әсәрләргә сәхнәләштерү;
- төркемдә партнер белән эшли белү;
- баланың үз эшенә билге куя белүе.

Эш барышында 1 нче сыйныф укучыларының яшъ үзенчәлекләренә туры килә торган төрләргә зуррак урын бирү күздә тотыла. Бу – уеннар, җырлар, милли киём элементлары белән танышу, рәсемнәрен ясау, табышмаклар өйрәнү, иҗат итү.

Эш программасы 5 елга төзелде.

Дәрестән тыш эшчәнлек курсының эчтәлегә

1. **Татар халык ижаты.** Кереш. Татар халык ижатының байлыгына, күптөрлелегенә басым ясау. Татар халык ижатының төрләрә белән таныштыру. Татар халык ижатының башка халык ижатларыннан аермасы.
2. **Такмаклар.** Такмакларның бик борынгы ижат төре икәнлеген аңлату. Такмакларның төрләрә һәм аларның куллану ешлыгы. Бию такмаклары.
3. **Табышмаклар.** Табышмакларның төрләрә, аларның бик борынгы жанр булуын ассызыклау. Төрлө табышмакларга җаваплар табу. Укучылар ижат иткән табышмаклар. Табышмаклар кичәсе. Табышмаклар кергән китапчык ясау.
4. **Санамышлар.** Санамышлар, аларның төрләрә, куллану ешлыгы. Балаларның иң яраткан санамышлары. Санамышлар кергән китапчыклар ясау.
5. **Тизэйткечләр.** Тизэйткечләрнең төрләрә, аларны кайсы очракларда кулланырга мөмкинлеген аңлату. Балаларның иң яраткан тизэйткечләрне туплау.
6. **Мәкаль һәм әйтемнәр.** Мәкаль һәм әйтемнәрнең аерымлыклы яклары, аларны куллану ешлыгы. Кечкенә китапчыклар ясау.
7. **Татар халык уеннары.** Уеннарның төрләрә, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънәләре. Укучыларның яраткан уеннары.
8. **Татар халык җырлары.** Җыр һәм көйнең бергәлегенә, татар халык җырларының күпләгә һәм кулланылыш ешлыгы. Татар халык җырларының үзенчәлекләре. Бишек җыры. Шаян җырлар.
9. **Әкият жанры.** Әкиятләрнең килеп чыгышы, аның төрләрә. Балалар яраткан әкиятләр. Кайбер әкиятләрне сәхнәләштереп карау. “Өч кыз” әкиятен. “Зөһрә кыз” әкиятен. Өйрәнгән әкиятләрне сәхнәләштерү. Яраткан әкиятләргә буенча китапчыклар төзү. Күмәк әкият язучылар, китапчык төзү, бизәү.
10. **Легенда.** Легенданың мәгънәсе, аларның төрләрә, кулланылыш ешлыгы. Укучыларга ошаган легендалар. Халык арасында очраган легендаларны туплау.
11. **Татар халык костюмы, татар милли бизәгә үрнәкләре, чигү үрнәкләре.** Татар халык киём-күймәсизгә бизәкләр, аларның төрлеләгә. Чигү үрнәкләренә игътибар итү, аларның нинди мотивлар икәнлеген төшендерү. Татар милли бизәгә үрнәкләре. Чигү үрнәкләре. Баш киём-күймәсиз: калфак, түбәтәй. Читәк һәм аның бизәлеше. Татар халык костюмы. Киём-күймәсизгә карап каршы алуларын аңлау “Элек татар кызларын күргәнчә ишеткәннәр” гыйбарәсенен асылын аңлау. Татарларның яраткан төсләргә, костюм фасоннарын аера белү, төсләрнең аермасын аңлату үзенчәлекләрен билгеләү. Костюмдагы төрлө бизәкләр. Татарларның яраткан бизәкләрнең үзенчәлеген билгеләү. Татар милли бизәгә үрнәкләре. Көчәң кергәндә генә киём-күймәсизгә кадәрле булуын аңлау. Милли орнаментларның нинди мәгънә аңлатуын белү. Бизәкләрнең төрләрә, төсләр төрлеләгән аера белү. Төсләрнең үзенчәлеген билгеләү. Татарлар яратып кулланган материал төрләрә. Үзенчәлеген билгеләү. Хатын – кыз киём-күймәсизгә үрнәкләре. Ир – ат киём-күймәсизгә үрнәкләре. Таный һәм аера белү. Чигү үрнәкләргә, чигү кул эшләргә күргәзмәсе. Матурлыкның дөньяны коткарырлык көчкә ия икәнлеген төшенү. Чигү элементларын атый һәм башкара белү.
12. **Татар халык уеннары.** Аларның төрләрә, кулланылыш даирәсе. Урамда һәм мәктәпнең спорт залында башкарыла торган уеннар. Өстәл уеннарыннан кул көрәше. Аркан тартыш уены. Качышлы уены, йөзек салыш уены. Уеннар уйнау. Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау. Уеннарның – сәламәтлек чыганагы булуына төшенү. Ашык уены, өстәл уеннары. Качышлы уены. “Чума үрдәк, чума каз” җырлы – биюле уены.
13. **Татар милли бию элементлары.** Хәрәкәттә – бәрәкәт икәнлеген аңлау. Татар милли бию элементларын атый һәм башкара белү. Әпипә, Әнисә биюләре. Шаян такмаклар әйтеп бию. Бию карау.
14. **Түгәрәк уен.** Түгәрәк уенның үзенчәлегенә. Җыр сүзләргә белән танышу, видеоязма. Татар моңын аңларга өйрәнү. Моң төшенчәсен аңлый һәм аңлата белү. Түгәрәк уен һәм музыка бердәмлегенә.
15. **Мультифильмнар** карау. Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау. Укытучының сорауларын аңлап җавап бирә белү.

16. **Саф һавада хәрәкәтле уеннар.** Сәламәт яшәүнең төп кагыйдәләре. Хәрәкәтнең сәламәтлек нигезе икәннә төшенү. Уен вакытында үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен искә төшерү. Аркан тарту, татарча көрәш, авызга кашык кабып йөгерү, көянтә –чиләк күтәрәп йөгерү.
17. **Татар милли бәйрәмнәре.** Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау. Татар һәм рус халык бәйрәмнәрен чагыштыра белү. Татарларның бәйрәмнәре һәм аларның үзенчәлеге. Бәйрәмдәге киёмнәр,жыр,бию һәм уеннар. Карга боткасы. Бәйрәм турында мәгълүмат. Жырлар, такмаклар өйрәнү. Күмәк уеннарда үзеңне иркен тотарга өйрәнү “Күмәк көч тау күчерә” мәкаленең асылын аңлап, бәйрәмнәрнең тормыштагы ролен аңлата белү. Кошлар, аларның төрләре турында сөйләшү.Кошларны сакларга кирәклеген искәртү . Кошларның төрләре турында сөйләшү, кошларны сакларга өйрәтү, кошларның файдалары турында сөйләшү. Нәүрүз бәйрәме. Аның үткәрелү үзенчәлеге. Төрки халыкларының уртак бәйрәме булуы. Бәйрәм тарихы. Сабан туге, жыен бәйрәмнәре. Кече Сабан туге. Бәйрәмнәр турында мәгълүмат. Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау татар һәм рус халык бәйрәмнәрен чагыштыра белү. Сабантуйның үткәрелү вакыты. Көрәш, аркан тарту, авызга кашык кабып йөгерү кебек кызыклы уеннарның булуы.
18. **Татар милли ризыклары:** чәк –чәк, гөбәдия, кош теле.Татар милли ризыклары белән танышу. Кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау, ризыкның кадерен белергә өйрәнү . Татар милли ризык рецептларын белү. Милли ризыкларның уңганлыгы,төрләрнең күплеге. Камыр ашларының өстенлеген. Аларны бергәләп авыз итү. Һәр укучы үзенең эти – әнисе белән бергәләп,төрле тәмле ризыклар пешерә.Чәй өстәлен бергәләп әзерләгәндә алар эшкә өйрәнәләр,бер – берсен сыйлый башлыйлар.Милли ризыкларның тарихы турында сөйләү. Табын әзерләүгә таләпләр. Табын янында үзеңне дәрәс тоту кагыйдәләренә төшенү.

Тематик планлаштыру

№	Үткә рү вакы ты	Темасы	Кыскача эчтәлек	Формасы
			2022-2023 нче уку елы	
1		Кереш дәрәс.	Кереш. Татар халык ижатының байлыгына,күптөрлелеген э басым ясау.	укучылар белән әңгәмәләр
2-3		Татар халык ижатының байлыгы,күптөрлелеге.	Татар халык ижатының төрләре белән таныштыру.	укучылар белән әңгәмәләр
4-5		Татар халык ижатының төрләре.	Татар халык ижатының башка халык ижатларыннан аермасы.	укучылар белән әңгәмәләр
6		Татар халык ижатының башка халык ижатларыннан аермасы.	Татар халык ижатының төрләре белән таныштыру. Татар халык ижатының башка халык ижатларыннан аермасы.	укучылар белән әңгәмәләр
7		Такмаклар.	Такмаклар һәм бию такмаклары.	альбом әзерләү

8		Такмактар-бик борынгы ижат төре.	Такмактарның бик борынгы ижат төре икәнлеген аңлату.	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар тутлау
9-10		Такмактарның төрлөре.	Такмактарның төрлөре һәм аларның куллану ешлыгы	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар тутлау
11		Такмактарның куллану ешлыгы.	Такмактарның төрлөре һәм аларның куллану ешлыгы	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар тутлау
12-1 3		Био такмактары.	Такмактарның төрлөре һәм аларның куллану ешлыгы	альбомга материаллар тутлау
14		Табышмактар.	Төрле табышмактарга жаваплар табу.	кроссворд чишү
15-1 6		Табышмактарның төрлөре.	Табышмактарның төрлөре, аларның бик борынгы жанр булуын ассызыклау	Ижади эш
17		Табышмактар - бик борынгы жанр.	Укучылар ижат иткән табышмактар. Табышмактар кәргән китапчык ясау.	укучылар белән әңгәмәләр
18-2 2		Төрле табышмактарга жаваплар табу.	Укучылар ижат иткән табышмактар.	укучылар белән әңгәмәләр
23		Укучылар ижат иткән табышмактар.	Укучылар ижат иткән табышмактар.	Ижади эш
24		Кичә. “Табышмактар”.	Табышмактар кичәсе.	Кичә
25-2 6		Табышмактар кәргән китапчыгым.	Укучылар ижат иткән табышмактар. Табышмактар кәргән китапчык ясау.	Ижади эш
27		Санамышлар.	Санамышлар	укучылар белән әңгәмә
28-2 9		Санамышларның төрлөре.	Санамышлар, аларның төрлөре	укучылар белән әңгәмә
30		Санамышларның куллану ешлыгы.	Санамышлар, аларның төрлөре, куллану ешлыгы.	укучылар белән әңгәмә
31		Минем иң яраткан санамышларым.	Балаларның иң яраткан санамышлары.	укучылар белән әңгәмә
32		Санамышлар кәргән китапчыгым.	Санамышлар кәргән китапчыктар ясау.	Ижади эш
33-3 4		КВН “Барысын да белергә теләм”		КВН
35		Йомгаклау.		
			2023-2024 нче уку елы	
1		Кереш дәрес.	Әңгәмә үткөрү	укучылар белән әңгәмә

2		Татар халык ижатының байлыгы, күптөрлелеге.	Тизэйткечләрнең төрлөре, аларны кайсы очрақларда кулланырга мөмкинлеген аңлату.	укучылар белән әңгәмә
3		Тизэйткечләр.	Тизэйткечләрнең төрлөре, аларны кайсы очрақларда кулланырга мөмкинлеген аңлату.	укучылар белән әңгәмә
4-5		Тизэйткечләрнең төрлөре	Тизэйткечләрнең төрлөре, аларны кайсы очрақларда кулланырга мөмкинлеген аңлату.	укучылар белән әңгәмә
6		Тизэйткечләрнең куллану очрақлары	Тизэйткечләрнең төрлөре, аларны кайсы очрақларда кулланырга мөмкинлеген аңлату.	Ижади эш
7-8		Мин иң яраткан тизэйткечләрне туплыйм.	Балаларның иң яраткан тизэйткечләрне туплау.	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар туплау
9-10		Тизэйткечләр керткән китапчыгым.	Балаларның иң яраткан тизэйткечләрне туплау.	Китапчык ясау
11		Мәкаль.	Мәкаль. Аларны куллану ешлыгы.	Ижади эш
12-13		Мәкальләрнең аерымыклыклы яклары, аларны куллану ешлыгы.	Мәкальнең аерымыклыклы яклары, аларны куллану ешлыгы.	Инша язу
14-15		Мәкальләр керткән китапчыгым.	Кечкенә китапчыклар ясау.	Ижади эш
16-17		Әйтемнәр.	Мәкаль һәм әйтемнәрнең аерымыклыклы яклары, аларны куллану ешлыгы.	Уен
18-19		Әйтемнәрнең аерымыклыклы яклары, аларны куллану ешлыгы.	Мәкаль һәм әйтемнәрнең аерымыклыклы яклары, аларны куллану ешлыгы.	Әңгәмә
20-21		Әйтемнәр керткән китапчыгым.	Мәкаль һәм әйтемнәрнең аерымыклыклы яклары, аларны куллану ешлыгы. Кечкенә китапчыклар ясау.	Ижади эш
22		Татар халык уеннары.	Аларның төрлөре, кулланылыш даирәсе.	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар туплау
23-25		Уеннарның төрлөре, куллану ешлыгы.	Урамда һәм мәктәпнең спорт залында башкарыла торган уеннар.	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар туплау
26-28		Уеннарның мәгънәләре.	Өстәл уеннарыннан кул көрәше. Аркан тартыш уены. Качышлы уены, йөзек салыш уены. Уеннар уйнау.	Эзләнү-тикшеренү эше.

29-3 1		Минем яраткан уеннарым.	Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрилеген аңлау. Уеннарның – сәламәтлек чыганагы булуына төшенү. Ашык уены, өстәл уеннары. Качышлы уены. “Чума үрдәк, чума каз” жырлы – биюле уены.	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар туплау
32-3 3		Уеннар керткән китапчыгым.	Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрилеген аңлау. Уеннарның – сәламәтлек чыганагы булуына төшенү. Ашык уены, өстәл уеннары. Качышлы уены. “Чума үрдәк, чума каз” жырлы – биюле уены.	Ижади эш
34		КВН “Барысын да белергә теләм”		укучылар белән әңгәмә
35		Йомгаклау.		укучылар белән әңгәмә
			2024-2025 нче уку елы	
1		Кереш дәрес.	Әңгәмәгә чыгу	укучылар белән әңгәмә
2		Татар халык ижатының байлыгы, күптөрлелеге.	Әңгәмәгә чыгу	укучылар белән әңгәмә
3		Татар халык жырлары.	Жыр һәм көйнең бергәлеген, татар халык жырларының күплеген һәм кулланылыш ешлыгын.	Әңгәмә
4		Татар халык жырларының үзенчәлекләре.	Жыр һәм көйнең бергәлеген, татар халык жырларының күплеген һәм кулланылыш ешлыгын.	Ижади эш. Инша
5		Жыр һәм көйнең бергәлеген,	Жыр һәм көйнең бергәлеген, татар халык жырларының күплеген һәм кулланылыш ешлыгын.	Альбом төзү
6		Татар халык жырларының күплеген	Татар халык жырларының үзенчәлекләре.	Ачык дәрес
7		Татар халык жырларының кулланылыш ешлыгын.	Татар халык жырларының үзенчәлекләре.	әңгәмә

8		Бишек жыры.	Татар халык җырларының үзенчәлекләре. Бишек жыры.	махсус әдәбият өйрәнү, музей материаллары белән танышу
9		Шаян җырлар.	Татар халык җырларының үзенчәлекләре. Бишек жыры. Шаян җырлар.	Эзләнү-тикшеренү эше
10		Әкият жанры.	Әкиятләрнең килеп чыгышы, аның төрләре.	укучылар белән әңгәмә
11		Әкиятләрнең килеп чыгышы, аның төрләре.	Әкиятләрнең килеп чыгышы, аның төрләре.	махсус әдәбият өйрәнү
12		.Балалар яраткан әкиятләр	Балалар яраткан әкиятләр. Кайбер әкиятләрне сәхнәләштереп карау	махсус әдәбият өйрәнү
13		“Өч кыз” әкият.	Кайбер әкиятләрне сәхнәләштереп карау. “Өч кыз” әкият.	укучылар белән әңгәмә
14		“Зөһрә кыз” әкият.	Кайбер әкиятләрне сәхнәләштереп карау. “Зөһрә кыз” әкият.	укучылар белән әңгәмә
15		Өйрәнгән әкиятләрне сәхнәләштерү.	Өйрәнгән әкиятләрне сәхнәләштерү.	сәхнәләштерү
16		Яраткан әкиятләремнән китапчыгым.	Яраткан әкиятләрне буенча китапчыктар төзү.	укучыларның телдән хәбәр.
17		Күмәк әкият язып карыйм.	Күмәк әкият яз	укучылар белән әңгәмә
18		Китапчык төзү һәм бизәү.	китапчык төзү, бизәү.	укучылар белән әңгәмә
19		Легенда.	Легенданың мәгънәсе, аларның төрләре, кулланылыш ешлыгы.	укучылар белән әңгәмә
20		Халык арасында очраган легендалар	Халык арасында очраган легендаларны туплау.	укучылар белән әңгәмә
21		Татар халык костюмы	Татар халык киemenдәге бизәкләр, аларның төрлелеге.	укучылар белән әңгәмә
22		Татар милли бизәге үрнәкләре.	Киemenң карап каршы алуларын аңлау “Элек татар кызларын күргәнче ишеткәннәр” гыйбарәсенң асылын аңлау.	Шигырь һәм җырлар бәйгесе
23		Татар милли чигү үрнәкләре.	Чигү үрнәкләренә игътибар итү, аларның нинди мотивлар икәнлеген төшендерү.	альбом төзү
24		Татар халык киemenдәге бизәкләр, аларның төрлелеге.	Татар халык костюмы. Киemenң карап каршы алуларын аңлау “Элек татар кызларын күргәнче	музей материаллары белән танышу

			ишеткәннәр” гыйбарәсенәң асылын аңлау.	
25		Баш киёмнәре: калфак, түбәтәй.	Баш киёмнәре: калфак, түбәтәй.	укучылар белән әңгәмә
26		Читек һәм аның бизәләше.	Читек һәм аның бизәләше.	укучылар белән әңгәмә
27		Татар халык уеннары.	Уеннарның төрләре	әңгәмә
28		Татар халык уеннары, аларның төрләре, кулланылыш даирәсе	Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънәләре. Укучыларның яраткан уеннары.	әңгәмә
29		Урамда һәм мәктәпнең спорт залында башкарыла торган уеннар	Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънәләре. Укучыларның яраткан уеннары.	Уеннарны барлау
30		Өстәл уеннарыннан кул көрәше.	Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънәләре. Укучыларның яраткан уеннары.	Уеннарны барлау
31		Аркан тартыш уены.	Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънәләре. Укучыларның яраткан уеннары.	Уеннарны барлау
32		Качышлы уены.	Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънәләре. Укучыларның яраткан уеннары.	Уеннарны барлау
33		Йөзек салыш уены.	Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънәләре. Укучыларның яраткан уеннары.	Уеннарны барлау
34		КВН “Барысын да белергә теләм”		
35		Йомгаклау.		
			2025-2026 нчы уку елы	
1		Татар халык костюмы.	Әңгәмәгә чыгару	әңгәмә
2-3		Татарларның яраткан төсләре, костюм фасоннары.	Татарларның яраткан төсләре, костюм фасоннарын аера белү, төсләрнең аермасын аңлату үзенчәлекләрен билгеләү.	укучылар белән әңгәмә

4-5		Костюмдагы төрле бизәкләр.	Костюмдагы төрле бизәкләр белән танышу.	укучылар белән әңгәмә
6		Татар милли бизәгә үрнәкләре.	Чигү үрнәкләре, чигү кул эшләре күргәзмәсе.	Балаларның үз тойгылары нәтижәсендә инша язу
7-8		Бизәкләрнең төрләре	Бизәкләрнең төрләре, төсләр төрлелеген аера белү.	Альбом туплау
9		Төсләр төрлелеге	Төсләрнең үзенчәлеген билгеләү.	Эзләнү-тикшеренү эшенә кереш
10-11		Татарлар яратып кулланган материал төрләре	Татарлар яратып кулланган материал төрләре. Үзенчәлеген билгеләү.	укучылар белән әңгәмә
12-13		Хатын – кыз киеме үрнәкләре, ир – ат киеме үрнәкләре	Хатын – кыз киеме үрнәкләре. Ир – ат киеме үрнәкләре. Таный һәм аера белү.	укучылар белән әңгәмә
14-15		Чигү үрнәкләре, чигү.	Чигү үрнәкләре, чигү кул эшләре күргәзмәсе. Матурлыкның дөньяны коткарырлык көчкә ия икәннә төшенү. Чигү элементларын атый һәм башкара белү.	Түгәрәк өстәл артында әңгәмә
16		Татарларның чигү осталыгы, төрле чигелгән әйберләр	Чигү үрнәкләре, чигү кул эшләре күргәзмәсе. Матурлыкның дөньяны коткарырлык көчкә ия икәннә төшенү. Чигү элементларын атый һәм башкара белү.	Түгәрәк өстәл артында әңгәмә
17		Чигелгән әйберләрнең һәр татар өендә булуы.	Чигү үрнәкләре, чигү кул эшләре күргәзмәсе. Матурлыкның дөньяны коткарырлык көчкә ия икәннә төшенү. Чигү элементларын атый һәм башкара белү.	Түгәрәк өстәл артында әңгәмә
18-19		Татар халык уеннары.	Аларның төрләре, кулланылыш даирәсе..	укучылар белән әңгәмә
20-21		Уеннарның төрләре. Өйдә уйный һәм урамда уйный торганнары.	Аларның төрләре, кулланылыш даирәсе. Урамда һәм мәктәпнең спорт залында башкарыла торган уеннар.	укучылар белән әңгәмә
22		Ашык уены, өстәл уеннары.	Аларның төрләре, кулланылыш даирәсе. Өстәл уеннарыннан кул көрәше. Аркан тартыш уены. Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны	укучылар белән әңгәмә

			үтәүнең мәжбүрилеген аңлау. Уеннарның – сәламәтлек чыганагы булуына төшенү. Ашык уены, өстәл уеннары.	
23		Качышлы уены.	Уеннар уйнау. Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрилеген аңлау. Уеннарның – сәламәтлек чыганагы булуына төшенү. Ашык уены, өстәл уеннары. Качышлы уены.	Ачык дәрес
24		“Чума үрдәк, чума каз” жырлы – биюле уены	Уеннар уйнау. Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрилеген аңлау. Уеннарның – сәламәтлек чыганагы булуына төшенү. Ашык уены, өстәл уеннары. Качышлы уены. “Чума үрдәк, чума каз” жырлы – биюле уены.	Биеп карау.
25		Татар милли бию элементлары. Татарларның биергә яратулары.	Хәрәкәттә – бәрәкәт икәннен аңлау. Татар милли бию элементларын атый һәм башкара белү.	Биеп карау.
26-27		Әпипә, Әнисә биюләре.	Хәрәкәттә – бәрәкәт икәннен аңлау. Татар милли бию элементларын атый һәм башкара белү. Әпипә, Әнисә биюләре.	Биеп карау.
28-29		Шаян такмаклар әйтеп бию	Татар милли бию элементларын атый һәм башкара белү. Әпипә, Әнисә биюләре. Шаян такмаклар әйтеп бию.	Биеп карау.
30		Түгәрәк уен. Түгәрәк уенның үзенчәлеге.	Түгәрәк уенның үзенчәлеге.	
31		Түгәрәк уен һәм музыка бердәмлеге.	Жыр сүзләре белән танышу, видеоязма. Татар моңын аңларга өйрәнү. Моң төшенчәсен аңлый һәм аңлата белү. Түгәрәк уен һәм музыка бердәмлеге.	укучылар белән әңгәмә
32-33		Татарча мультфильмнар	Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрилеген аңлау. Укытучының сорауларын аңлап җавап бирә белү.	Татарча мультфильмнар карау

34		КВН “Барысын да белергә телім”		
35		Йомгаклау.		
			2026-2027 нче уку елы	
1		Татар милли бәйрәмнәре.	Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрилеген аңлау. Татар һәм рус халык бәйрәмнәрен чагыштыра белү.	укучылар белән әңгәмә
2		Татарларның бәйрәмнәре һәм аларның үзенчәлегә.	Татарларның бәйрәмнәре һәм аларның үзенчәлегә.	укучылар белән әңгәмә
3		Бәйрәмдәге киемнәр, жыр, бию һәм уеннар.	Бәйрәмдәге киемнәр, жыр, бию һәм уеннар. Күмәк уеннарда үзгә иркен тотарга өйрәнү	укучылар белән әңгәмә
4		Карга боткасы. Карга боткасының үткәрелү вакыты һәм үзенчәлегә.	Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрилеген аңлау. Татар һәм рус халык бәйрәмнәрен чагыштыра белү.	уен
5		Язгы күңелле бәйрәмне табигатьтә үткәрү мөмкинлегә.	. Татарларның бәйрәмнәре һәм аларның үзенчәлегә. Бәйрәмдәге киемнәр, жыр, бию һәм уеннар. Карга боткасы. Бәйрәм турында мәгълүмат. Жырлар, такмаклар өйрәнү. Күмәк уеннарда үзгә иркен тотарга өйрәнү	укучылар белән әңгәмә
6-7		Кошлар	Кошлар, аларның төрләре турында сөйләшү. Кошларны сакларга кирәклеген искәртү	Хикәяләр уку.
8-9		Нәүрүз бәйрәме.	Аның үткәрелү үзенчәлегә. Төрки халыкларының уртак бәйрәме булуы.	материаллар белән танышу
10		Бәйрәм белән!	Нәүрүз бәйрәмен сыйныфта үткәрү	Телдән журнал
11-12		Сабан туе, жыен бәйрәмнәре.	Үткәрү вакытлары һәм үткәрү үзенчәлекләре.	укучылар белән әңгәмә
13		Кече Сабан туе.	Аларны үткәрү вакытлары һәм үткәрү үзенчәлекләре.	укучылар белән әңгәмә
14		Кече һәм Олы сабантуйның аерымлыклы яклары	Уеннарны барлау	укучылар белән әңгәмә

15		Сабантуйның үткәRELү вакыты.	Уеннарны барлау	укучылар белән әңгәмә
16-1 7		Аркан тарту, татарча көрәш,авызга кашык кабып йөгерү,көянтә – чиләк күтәрәп йөгерү.	Көрәш, аркан тарту, авызга кашык кабып йөгерү кебек кызыклы уеннарның булуы.	укучылар белән әңгәмә
18-2 0		Татар милли ризыклары: чәк-чәк, гөбәдия , кош теле.	Аларны бергәләп авыз итү.	укучылар белән әңгәмә
21		Милли ризыкларның уңганлыгы, төрләрeнeң күплеге.	Аларны бергәләп авыз итү.	укучылар белән әңгәмә
22		Камыр ашларының өстeнлeгe.	Аларны бергәләп авыз итү.	укучылар белән әңгәмә
23-2 6		Милли ризыклы чәй өстәлe.	Милли ризыклы чәй өстәлe әзeрләү. Һәр укучы үзeнeң эти – әнисе белән бергәләп,төрлe тәмлe ризыклар пешерүe.Чәй өстәлeн бергәләп әзeрлэгәндә алар эшкә өйрәнәнүләрe,бер –берсeн сыйлыый башлаулары.	укучылар белән әңгәмә
27-2 9		Милли ризыкларның тарихы	Милли ризыкларның тарихы турында сөйләү	укучылар белән әңгәмә
30-3 2		Проектлар төзү.		Ижади
33-3 4		Проектлар яклау		Ижади
35		Йомгаклау		

протумеровано, протумеровано,
скреплено печатью

14 (четырнадцать) листов

Директор школы
Козлова И.И.

